

Helena Tiihonen

ASIA: OIKAISUVAATIMUS Kemijärven kaupungin Tekniselle lautakunnalle.
Sähköpostiosoite: kirjaamo@kemijarvi.fi

SYY: Päätös, johon haetaan oikaisua: Tekninen lautakunta § 41 14.05.2020

Metsän hakkuut Ailangassa Rauankankaalla sekä Ämmänvaarassa
76/52.524/2020

TEKL 14.05.2020 § 41

Mhy ITÄ-LAPPI ry on kaupungin puolesta kilpailuttanut Ailangan Rauankankaan ja Ämmänvaaran hakkuut. Määräaikaan mennessä saatiin tarjous vain Keitele Forest Oy:ltä. Hakattavat alueet ilmenevät likimäärin oheisesta kartasta. Rauankankaalla hakkuutulo olisi 24.415 euroa. Ämmänvaarassa hakkuutuloa olisi 44.150 euroa. Tarjoukset esitellään kokouksessa.

Kaupungingeodeetti esittää, että hakkuut annetaan Keitele Forest Oy:lle tarjouksen mukaisilla hinnoilla. Asiaa selostetaan tarvittaessa lautakunnan kokouksessa. (Kaupungingeodeetti Tapio Pöyliö puh. 040 525 0924)

Päätösehdotus (kaupungingeodeetti): Tekninen lautakunta päättää antaa Rauankankaan ja Ämmänvaaran hakkuut Keitele Forest Oy:lle tarjouksensa mukaisilla hinnoilla.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Oikaisuvaatimusoikeus ja -aika:

OIKAISUVAATIMUS

Pykälät: 41, 42

Oikaisuvaatimusoikeus kunnan jäsenenä. Oikaisuvaatimusaika päättyy 5.6.2020 klo 15.00, myös sähköpostitse. Ko. seikka varmistettu myös johdon sihteeriltä per puh. Viittaan muutoksenhakuohjeeseen.

OIKAISUVAATIMUS JA PERUSTELUT

Päätös on kumottava ja hakkuut peruttava

1. Teknisen lautakunnan käsittelyssä ja esittelyssä tapahtuneiden virheiden takia.

2. Kulttuuristen ja luonnonarvojen vuoksi

Johdanto: Allekirjoittaneelle soitti pari viikkoa sitten yksi toimittaja, joka kertoi

Keitele Groupin voittaneen tarjouskilpailun Ämmänvaaran hakkuista. Meillä oli molemmilla tieto siitä, että ko. vaara on Museorekisterissä saamelaisten pyhäna uhripaikkana. Lisäksi Ämmänvaara on hyvin keskeinen elementti Kemijärven maisemassa niin vesitse kuin kauempaakin. Siellä on hyvin suosittu luontopolku. Internetin Google-haulla löytyy runsaasti ihastuneita kuvauksia ja myös kuvia luontopolun varrelta ja näköalapaikalta ym. Ihmettelimme molemmat, voiko kuulemamme suunnitelluista hakkuista olla totta.

Näköjään voi, ainakin Kemijärvellä. Toinenkin toimittaja soitti noin viikko sitten...

Selvitettyjä asioita:

1. Teknisen lautakunnan asiakirjoissa ei näy ko. erikoisen tärkeää Museoviraston rekisterimainintaa lainkaan.
2. Lautakunnan jäseneltä sain kyselyäni tiedon, ettei Museorekisterissä olemisesta oltu puhuttu mitään. Harvennushakkuista oli puhuttu.

Sain kaupungingeodeetilta hakkuusuunnitelmakartan haltuuni - ja ajo-ohjeetkin suunnitellulle hakkuualueelle. Geodeetin kertomaa lähes sanatarkasti: ”Hakkuu ei näy vesille. Hakkuualue on yli 28 hehtaaria ja tuotto 1300 kiintokuutiota. Kaupunki tienaa 44000 euroa. Hakkuu ei ulotu ylös eikä muinaismuistopaikalle. Vaaran yläosa on vaikeakulkuinen ja kallioinen, ei sinne pääsisi eli se ei sovellu hakattavaksi hakkaamisen vaikeuden vuoksi”.

3. Yläosa ei säästy siis kulttuuristen tai luonnonarvojen tai muinaismuistoarvonsa takia. Lautakunnan jäseniä ei näköjään tarvitse informoida alueen luonteesta tai muinaismuistoarvoista.

4. Googlesta matkailuinfoa Ämmänvaarasta - eli **perustelut luonnon kannalta:**

A. LUONNONRAUHAA JA HARRASTUSMAHDOLLISUUKSIA KEMIJÄRVEN RANNALLA

Niemestä Ämmänvaaran huipulle kulkee luontopolku, jonka varrella on taukopaikkoja laavuineen. Ämmänvaara on saamelaisten vanha uhripaikka, ja sen rinteillä sijaitsee myös valtakunnallisesti merkittäviin muinaisjäänöksiin kuuluva kivikautinen asuinpaikka. Ks. kuvia linkistä:

<https://visitkemijarvi.kuvat.fi/kuvat/Luontopolut+ja+ulkoilureitit/%C3%84mm%C3%A4nvaaran+luontopolku/>

B. Geokätköilijätkin ovat löytäneet ko. paikat ja tietävät alueen arvon:

https://www.geocaching.com/geocache/GC3TZNQ_ammänvaaran-uhri?guid=6541b32f-b450-48f4-a6ba-f4d0a433a41b

Autolla kätkölle mennessäsi jätä auto Rakkalahdentien ja Hiekkatien risteyksen ympäristöön. Jatka jalkaisin Rakkalahdentietä koneuralle tai suoraan gps:n ohjaamana. Veneellä tullessasi Ämmänniemen eteläiseltä kodalta lähtee patikkareitti kohti kätköä. Kätköstä löytyy jotain nykyajan

uhrattavaa ja ympäristöstä Pyhä-näkymä. Jatko ote Museoviraston tekstistä.

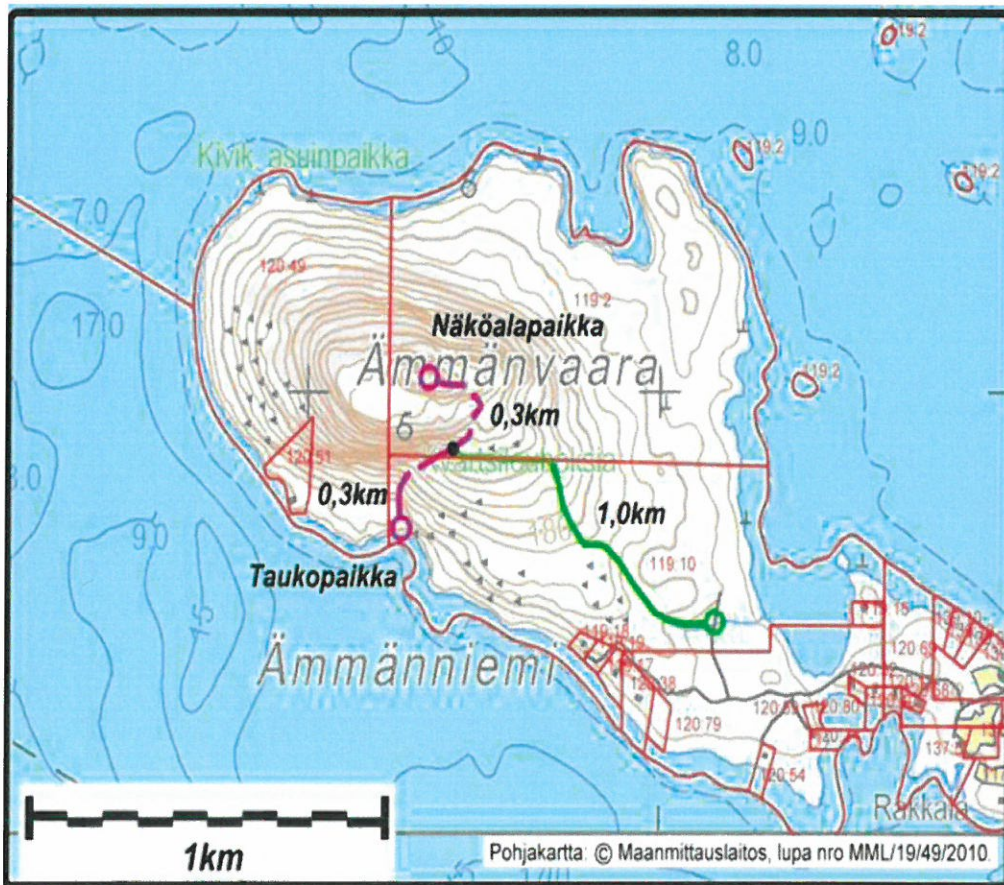
C. Luontopolkuympäristöä luontopolulla. Ks. video reitiltä:
<https://www.facebook.com/watch/?v=441915533037210>

D. - >>> : Google-haulla löytyy paljon asukkaiden ja matkailijoiden kertomuksia ja kuvia Ämmänvaarasta ja sen arvoista. Kuvia mm:
<https://www.picuki.com/tag/%C3%A4mm%C3%A4nvaara>

Kemijärvi olisi voinut ylpeillä järvimaisemistaan vaaroinen kaikkineen. 10 - 15 vuoden aikana Kemijärven maisemat ovat kuitenkin raakojen hakkuiden vuoksi muuttuneet rajusti: Ämmänvaara on lähes ainoa ehyen metsäpeitteen omaava vaara koko alueella. Talvikuvista varsinkin ko. asia paljastuu silmille hyppäävästi.

Ämmänvaara on Kemijärven maamerkki joka puolelta Kemijärvelle tultaessa. Etenkin Joutsijärveltä ja Luusuasta päin tultaessa tuo hieno vaara näkyy katseenvangitsijana. Ei ihme, että se on valikoitunut saamelaisten uhripaikaksi!

Luontopolkukartta:

Museoviraston aineistoa, **perustelu kulttuurihistoriallisesti:**

http://www.lappi.fi/c/document_library/get_file?folderId=2098632&name=DLFE-24732.pdf

ITÄ-LAPIN KIIINTEÄT MUINAISJÄÄNNÖKSET
KEMIJÄRVI

43. ÄMMÄNVAARA 1

Lappalaisten palvospaikka I
Kemijärvi, Ämmälä, Isokylä
3632 09 SOPPELA
x = 739100, y = 352615, z = 230

Kemijärven kirkosta n. 23 km eteläkaakkoon.
Ämmälän kylän länsipuolella olevan Ämmänniemen vaaranlaki mainitaan vanhoissa lähteissä (mm. N. Fellman) lappalaisten muinaisena palvontapaikkana nimellä "Bessoussing". Puissa on ollut vanhoja vuosilukuja. Vaikuttava topografia vahvistaa perimätiedon antamaa kuvaa.
Inv. 1879 Appelgren (ks. 1881:53), Inv. 1956 Erä-Esko, Inv. 1990 Kotivuori.

Lisää :

Museoviraston Kyppi-tietokannasta:

https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=320010043

Kuvaus

Ämmänvaara sijaitsee Kemijärven Luuksinsalmen itäpuolella, Ämmäselän eteläosassa ja Ämmälänkylän länsipuolella. Vaara on perimätiedon mukainen saamelainen uhripaikka. Perimätiedon mukaan uhripaikkana olisi käytetty laen eteläpuolista tasannetta. Vaaran vaikuttava topografia ja maisemallinen merkitys vahvistaa perimätiedon antamaa kuvaa.

Kemijärven kappalainen Nils Fellman kertoo 1751 paikan saamelaisten käyttäneen vaarasta nimeä "Bessoussing" eli "pyhä asutopaikka". Vaaran laella olevista männystä on löydetty kaiverruksia ja vuosilukuja, joista vanhimmat ovat 1700-luvulta. Hjalmar Appelgren löysi 1879 vaaran laelta nimikirjaimet N.F. ja vuosiluvun ..74.., joita on pidetty Fellmanin itsensä tekeminä. Myöhemmin 1956 tehdyssä tarkastuksessa näin vanhoja merkintöjä ei laelta enää löytynyt, mutta yhdestä kaatuneesta männystä löydettiin vuosilukumerkinät 1866 ja 1916. Vuonna 2007 tehdyssä tarkastuksessa vaaran laelta ei löydetty merkintöjä. 2019 tarkastuksessa löydettiin laen eteläpuoliselta alueelta ison kelon kyljestä kaksi Metsähallituksen kruunuleimaa merkinä alueen vanhoista hakkuista. Vaaran lakea ja sen eteläpuolista aluetta tutkittiin laajalti, mutta mitään muita havaintoja ei tullut.

Lakea ei ole tarkemmin tutkittu. Vaaran pohjoispuolelta on 1990 inventoinnissa todettu kivikautisen asuinpaikan merkkejä (Ämmänniemi pohjoinen, nro 320010302) ja laen eteläpuolisesta rinteestä kvartsilouhos (Ämmänvaara 2, nro 320010303). Ämmänvaara kuuluu Maisema muisti -julkaisussa mainittuihin, valtakunnallisesti merkittäviin muinaisjäännöksiin.

Luonti: 7.11.1996 Viimeisin muutos: 4.9.2019

Tutkimukset

Hannu Kotivuori inventointi 1990

Luonti: 1.1.1900 Viimeisin muutos: 31.10.1997

Hjalmar Appelgren inventointi 1879

Luonti: 1.1.1900 Viimeisin muutos: 31.10.1997

Aarni Erä-Esko inventointi 1956

Huomautuksia: Laen kaatuneesta männystä on löydetty kaiverruksia sekä vuosilukumerkinnot 1866 ja Eino Oskari Soppela 1916 20/7 k.

Luonti: 1.1.1900 Viimeisin muutos: 8.7.2010

Tiina Äikäs tarkastus 2007

Huomautuksia: Vuosilukumäntyjä ei löytynyt tarkastuksessa. Alueella oli myös kaadettu puustoa.

Luonti: 17.12.2007 Viimeisin muutos: 8.7.2010

Jouni Taivainen tarkastus 2019

Huomautuksia: Vaaran lakialue ja sen eteläpuoliset tasanteet tarkastettiin laajalti, mutta puihin/keloihin tehtyjä kaiverruksia ei löytynyt. Laen alapuoliselta etelätasanteelta löytyi pystyyn kuivanut paksu kelo, jonka kyljessä oli kaksi Metsähallituksen kruunuleimaa. Alueella on vielä vanhaa puustoa jäljellä ja se on pitkään saanut olla luonnon tilassa, lukuun ottamatta laelle menevää luontopolkua ja sinne rakennettua näköalatasannetta.

Luonti: 3.9.2019 Viimeisin muutos: 4.9.2019

Juuri tähän luontopolkuympäristöön ko. hakkuu on suunniteltu!

Sopiiko Kemijärvi-brändiin - tai Visit Kemijärvi-mainontaan? Veden ja välkkeen kaupunki, vihreä kulta jne.

Hakkuusuunnitelmapartta:

Asian käsittelyssä on tapahtunut menettelyvirhe ainakin siltä osin, että lautakunnan jäseniä ei ole informoitu hakkuualueen ominaisuuksista ja arvoista käytännössä lainkaan.

Vaikka metsälaki tai muinaismuistolaki eivät olisi esteenä, on selkeästi tarve sille, että tällaisen alueen hakkaamissuunnitelmat on alistettava valtuustotasolle – monenmoisten selvitysten jälkeen. Metsä on muutakin kuin puutavaraa.

Ihmiset yleisesti kauhistelevat metsänkäsittelytapoja Itä-Lapissa laajoine avohakkuualueineen jopa vaarojen laella.

Onko tarjouksen tekijää Keitele Groupia informoitu Ämmänvaaran statuksesta Museroviraston rekisterissä - ja muista arvoista?

Tässä on kyse niin Kemijärven kaupungin kuin Keitele Groupinkin maineesta. Siitä kielivät toimittajien yhteydenotot.

Toistan vaatimukseni:

Päätös on kumottava ja hakkuusuunnitelmat peruttava

- 1. Teknisen lautakunnan käsittelyssä ja esittelyssä tapahtuneiden virheiden takia.**
- 2. Kulttuuristen ja luonnonarvojen vuoksi.**

Soppelassa 5.6.2020

Helena Tiihonen
Kunnan asukas

Jakelu vielä mietinnässä